

ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказ ректора
Національного університету
«Острозька академія»
№ 128 від «1» грудня 2025 року

СХВАЛЕНО

Вченою радою
Національного університету
«Острозька академія»
Протокол № 6 від «27» листопада 2025 року

ПОЛОЖЕННЯ

про використання штучного інтелекту в освітній, науково-інноваційній та управлінській діяльності Національного університету «Острозька академія»

1. Загальні положення.

- 1.1. Положення про використання штучного інтелекту в освітній, науково-інноваційній та управлінській діяльності Національного університету «Острозька академія» (далі – Положення) визначає засади та принципи, а також рекомендації щодо ефективного, добросовісного та безпечного використання штучного інтелекту (далі – ШІ) в Національному університеті "Острозька академія" (далі – НаУОА).
- 1.2. Це Положення розроблено відповідно до Закону України “Про освіту” від 05.09.2017 р. № 2145-VIII, Закону України “Про вищу освіту” від 01.07.2014 р. № 1556-VII (із змінами і доповненнями), Концепції розвитку штучного інтелекту в Україні (схвалено розпорядженням Кабінету Міністрів України від 2 грудня 2020 року № 1556-р), Рекомендацій щодо відповідального впровадження та використання технологій штучного інтелекту в закладах вищої освіти (розроблені Міністерством цифрової трансформації України та Міністерством освіти і науки України, квітень 2025 року), Концепції освітньої діяльності НаУОА (затверджена Наказом ректора Національного університету «Острозька академія» №110 від 5 грудня 2023 року), Кодексу академічної добросовісності (затверджений Наказом ректора Національного університету «Острозька академія» № 138 від 21.12.2020 року) та інших нормативно-правових актів.
- 1.3. Мета Положення – сформулювати засади політики, визначити принципи та створити методичну основу для впровадження та використання систем ШІ в освітньому процесі, науковій та інноваційній діяльності, а також у процесах управління НаУОА.

2. Основні терміни і поняття:

- 2.1. штучний інтелект – організована сукупність інформаційних технологій, із застосуванням якої можливо виконувати складні комплексні завдання шляхом використання системи наукових методів досліджень і алгоритмів оброблення інформації, отриманої або самостійно створеної під час роботи, а також створювати та використовувати власні бази знань, моделі ухвалення рішень, алгоритми роботи з інформацією та визначати способи досягнення поставлених завдань;
- 2.2. система ШІ – комп’ютерна програма, яка спроектована для роботи з різними рівнями автономності та може проявляти адаптивність після розгортання, а також яка для явних або неявних цілей робить висновки на основі отриманих вхідних даних, як генерувати результати (зокрема, прогнози, контент, рекомендації або рішення), що можуть впливати на фізичне або віртуальне середовище;

- 2.3. генеративний ШІ – це клас систем із ШІ, розроблених для створення нового вмісту, як-от текст, зображення, музика або відео, за допомогою шаблонів навчання на основі наявних даних;
- 2.4. галюцинування ШІ – феномен, за якого результат роботи системи генеративного ШІ містить неточну або хибну інформацію, що оманливо представлена як достовірна;
- 2.5. У Положенні використано також інші поняття, визначення яких подано в Рекомендаціях щодо відповідального впровадження та використання технологій штучного інтелекту в закладах вищої освіти (розроблені Міністерством цифрової трансформації України та Міністерством освіти і науки України, квітень 2025 року).

3. Принципи використання ШІ в НаУОА.

- 3.1. Ціллю НаУОА є впровадження ШІ, який відображає актуальний етап розвитку технології, забезпечує можливість створення політики і комплексної системи його застосування, а також формує довіру до результатів використання систем ШІ та їхню практичну надійність.
- 3.2. Застосування ШІ в освітній і науково-інноваційній діяльності НаУОА має бути відповідальним та інноваційним для будь-якого учасника освітнього процесу, наукової діяльності, управління закладом вищої освіти, охоплюючи науково-педагогічних (педагогічних) працівників, наукових співробітників, здобувачів усіх рівнів освіти, слухачів курсів підвищення кваліфікації та сертифікатних програм, адміністративний персонал та інші зацікавлені сторони.
- 3.3. Основоположними принципами використання ШІ в НаУОА є: прозорість (чітке визначення для чого і в яких цілях використовувано ШІ), підзвітність (відповідальність особи, яка використовує ШІ, за подання й поширення згенерованого контенту), інклюзивність (рівний доступ усіх учасників освітнього процесу до використання ШІ), справедливість (об'єктивне врахування усіх обставин використання ШІ для провадження освітньої та науково-інноваційної діяльності).
- 3.4. Під час використання систем ШІ потрібно забезпечити людський контроль і критичне мислення: ШІ повинен бути інструментом, що підтримує, а не замінює людське мислення. Під час використання ШІ в освітніх і наукових цілях треба віддавати перевагу власному критичному мисленню, навичкам вирішення проблем і глибокому зануренню в матеріал. Варто постійно перевіряти результатів використання ШІ на відсутність галюцинацій.
- 3.5. Забезпечення конфіденційності й безпеки даних та особистої інформації: під час використання систем ШІ має бути забезпечено конфіденційність і захист даних та особистої інформації, передбачено належні механізми управління даними, які відповідають високим стандартам якості та цілісності даних, а також забезпечують легальний доступ до них.
- 3.6. Принцип розвитку ШІ-грамотності має передбачати розвиток цифрових навичок і навичок ефективного й відповідального використання ШІ викладачів, здобувачів усіх рівнів освіти, адміністрації та інших зацікавлених сторін.
- 3.7. Принцип відповідності засадам якості освіти, що передбачає потребу враховувати під час використання ШІ всі політики та вимоги НаУОА в сфері забезпечення якості освіти.
- 3.8. Принцип забезпечення суспільного й екологічного добробуту, що передбачає використання систем ШІ, спрямоване на принесення користі всім людям, зокрема й майбутнім поколінням. Розроблення та використання систем ШІ має відбуватися в стійкий та екологічно безпечний спосіб, передбачати моніторинг й оцінювання довгострокового впливу на людину, суспільство і демократію.
- 3.9. Принцип етичного і добродесного використання ШІ, що відповідає основним положенням Кодексу академічної добродесності НаУОА. Уникнення недобродесного

використання систем ШІ з метою імітації викладацької, навчальної чи науково-дослідної діяльності.

4. Використання ШІ в освітній діяльності.

4.1. Використання ШІ в освітній діяльності може передбачати:

- підготовку до навчальних занять, розроблення завдань для засвоєння навчального матеріалу;
- розроблення персоналізованих стратегій навчання, зокрема створення адаптованих завдань, підготовку диференційованих матеріалів;
- моделювання ситуацій та генерування практичних ситуацій;
- генерування ідей для творчих завдань;
- розроблення та навчання систем ШІ;
- вивчення іноземних мов та роботу з іншомовними текстами;
- заохочення дослідження, співпраці або критичного мислення (наприклад, використання ШІ для створення питань для дискусії чи аналізу даних разом);
- поліпшення комунікації між учасниками освітнього процесу через створення чат-ботів та віртуальних асистентів;
- виконання завдань (зокрема й самостійної роботи) в межах освітніх компонентів, які пов'язані з пошуком та обробленням інформації, створенням та аналізом текстового та візуального контентів;
- інші способи використання ШІ, які визначив науково-педагогічний (педагогічний) працівник з огляду на мету та завдання освітніх компонентів.

4.2. Політика вивчення освітньої компоненти має передбачити засади використання ШІ, прописані у відповідному розділі робочої програми.

4.3. Під час викладання освітньої компоненти науково-педагогічні (педагогічні) працівники повинні окреслити способи використання систем ШІ здобувачами освіти. Дозвіл на використання систем ШІ має передбачати чітке визначення, у яких ситуаціях та для розв'язання яких завдань здобувачі освіти можуть використовувати системи ШІ.

4.4. Науково-педагогічні (педагогічні) працівники при формулюванні завдань та/або в робочій програмі дисципліни зобов'язані встановити межі на використання ШІ для виконання робіт, які оцінюють. Здобувачам вищої освіти заборонено: подавати роботи, згенеровані ШІ, як оригінальні; подавати роботи (фрагменти робіт), згенеровані ШІ, без відповідного маркування; порушувати законодавство про захист персональних даних; використовувати системи ШІ для оброблення конфіденційної інформації.

4.5. Здобувач, який використовує системи ШІ під час підготовки робіт чи виконання завдань, зобов'язаний відкрито та безсумнівно вказати форму й обсяг використання цих систем, позначити фрагменти тексту та об'єкти роботи (таблиці, діаграми, ілюстрації, зображення та інше), згенеровані ШІ. У разі виявлення згенерованої роботи та відсутності маркування науково-педагогічний (педагогічний) працівник, який забезпечує викладання освітньої компоненти, має право відхилити роботу і скасувати оцінку за її виконання.

5. Використання ШІ в науково-інноваційній діяльності

5.1. Використання систем ШІ в науково-інноваційній діяльності має бути спрямоване передусім на звільнення науковців від рутинних завдань з метою вивільнення часу для більш складних і творчих аспектів науково-дослідної роботи.

5.2. Способами використання систем ШІ в науково-інноваційній діяльності є такі:

- пошук і аналіз актуальних джерел та публікацій за тематикою дослідження;
- збір, упорядкування, оброблення та аналіз великих обсягів даних;
- оформлення і впорядкування бібліографії;

- підготовка наукових звітів та презентація результатів досліджень, зокрема, створення графічного матеріалу (наприклад, схем, діаграм, візуальних елементів);
  - координація роботи в наукових командах;
  - аналіз та/або моделювання ризиків / надійності / безпечності застосування винаходів
  - перевірка наукових робіт на плагіат;
  - аналіз (експертиза, критика) новизни / схожості / відмінності / обмежень наукових результатів (положень, гіпотез, концепцій, моделей);
  - інші способи використання ШІ, які відповідають специфіці досліджень і не порушують принципів етики науки та академічної доброчесності.
- 5.3. Під час використання систем ШІ для науково-дослідних цілей потрібно прагнути до максимізації користі від цієї технології з одночасним запобіганням ризикам та загрозам, які вона може викликати, або ж зведення загроз та ризиків до мінімуму.
- 5.4. Результати використання ШІ в науково-інноваційній діяльності потрібно ретельно перевіряти й належно маркувати.

6. Застосування ШІ в управлінській діяльності

6.1. Інтеграція ШІ в управлінську діяльність НаУОА може передбачати:

- автоматизацію аналізу даних для ухвалення рішень та поліпшення управління персоналом, процесами і проєктами;
- автоматизацію рутинних завдань задля поліпшення стратегічного планування шляхом аналізу тенденцій в освітній сфері, науці, на ринку праці;
- розроблення документів та підготовку звітів, що передбачає можливість автоматизації оброблення інформації;
- інші способи, які дають змогу ефективно використовувати системи ШІ задля оптимізації управлінських процесів.

6.2. Результати використання ШІ в управлінській діяльності треба ретельно перевіряти, аби не допустити використання результатів галюцинування ШІ та викривлення даних, які можуть впливати на ухвалення управлінських рішень і планування діяльності НаУОА.

7. Маркування контенту, згенерованого ШІ.

7.1. Маркування контенту, для генерування чи оброблення якого використано ШІ, має на меті запобігти дезінформації, маніпуляції та порушенню академічної доброчесності, а також чітко визначити обсяг роботи, який виконано самостійно, а який – за допомогою ШІ.

7.2. Під час виконання навчальних і наукових робіт треба обов'язково зазначати факт використання ШІ шляхом: - демонстрації запиту (промпту), на основі якого ШІ згенерував відповідь; - визначення, які частини завдання підготовлені із застосуванням ШІ, з деталізацією, які з цих частин науково-педагогічний (педагогічний) працівник, науковий співробітник чи здобувач освіти використав так, «як є», а які модифікував; - подання на початку чи наприкінці роботи докладного опису ролі системи ШІ у виконанні навчального завдання чи підготовці наукового матеріалу (статті, тез, наукового звіту, презентації наукових результатів тощо);

7.3. У разі маркування контенту (текст, зображення, графіки, діаграми тощо), згенерованого ШІ, потрібно у форматі виноска чи примітки зазначити: виробника/постачальника, назву системи ШІ, її версію, дату генерування контенту. Наприклад, OpenAI, ChatGPT-4, дата: 16.11.2025.

7.4. Якщо інструменти ШІ використано, наприклад, для формулювання дослідницьких питань, плану наукової роботи, узагальнення висновків та аналізу даних тощо, то спосіб використання цих інструментів треба описати у вступі до роботи.

7.5. Якщо ШІ використано для реалізації наукового дослідження, підготовки наукової (кваліфікаційної, курсової) роботи чи наукової публікації, то наприкінці роботи треба

розмістити перелік використаних інструментів ШІ у вигляді окремої частини бібліографії під назвою «Інструменти штучного інтелекту». В описі інструментів ШІ потрібно зазначити: виробника/постачальника, назву системи ШІ, її версію, дату використання інструменту ШІ. Наприклад, OpenAI, ChatGPT-4, дата: 16.11.2025.

- 7.6. Відсутність маркування роботи чи її частини, яка виконана за допомогою системи ШІ, а також не подання інформації в бібліографії наукової, кваліфікаційної, курсової роботи про використання ШІ є проявом академічної недоброчесності й передбачає санкції відповідно до Кодексу академічної доброчесності та інших нормативних документів НаУОА, що регулюють це питання.